

PRESSENS
FAGLIGE UTVALG

PFU-SAK NR. 111/17

KLAGER: Petter O. Lind
ADRESSE: Skjoldveien 11C, 0881 Oslo (polind@online.no)
PUBLIKASJON: Den norske tannlegeforenings Tidende
PUBLISERINGSDATO: 18.05.2016
STOFFOMRÅDE: Næringsliv
SJANGER: Kommentar, meninger
SØKERSTIKKORD: Identifisering, retting/beklagelse, tilsvaretsrett, polemisk replikk
REGISTRERT: 21.05.2017
BEHANDLET I PFU: 29.08.2017
BEHANDLINGSTID: 98 dager
KLAGEGRUPPE: Fagperson
PFU-KONKLUSJON:
HENVISNING VVPL.:
OMTALE/ANONYM.:
MERKNADER: Samtykke foreligger fra direkte berørt part. Bladet utkommer med elleve nummer i året.

SAMMENDRAG:

Den norske tannlegeforenings Tidende (Tidende) publiserte i sitt mainnummer (18. mai 2017) et innlegg med tittelen «Kursavgifter og etikk». Innlegget i sin helhet:

«På Bergen Tannlegeforenings medlemsmøte 17.03.17 holdt Dr. odont. Gilberto Debelian (heretter G.B.) foredrag om «XP Endo Shaper». Filene med såkalt «Shape memory» ble omtalt som en nærmest revolusjonerende, banebrytende nyhet med tanke på enkel, trygg og rask endo. Fremtiden vil nok gi stadig nye og bedre måter å instrumentere rotkanaler på. Behovet for foredrag og kursvirksomhet vil derfor øke.

I sitt foredrag promoterte G.B. det kommersielle kurscenteret Endo Inn A/S der G.B. er daglig leder og største aksjonær. Kursavgifter opp mot kr 10 000,- for dagskurs (09.00 -17.00), og andre inntekter, ga Endo Inn et resultat før skatt i 2015 på ca. kr. 4,2 mill. etter samlede driftsinntekter på over kr 9 mill.

Jeg antar det ikke er noen økonomiske eller andre avtalemessige bindinger mellom G.B. og produsenten (FKG) og/eller importøren (Technomedics) av «XP filene».

NTF og lokalforeninger bør, som ledende leverandører av etterutdanning og kursvirksomhet for tannleger i Norge være tydelige pådrivere for å motvirke den urimelig høye økningen i kursavgifter som synes å ha fått utvikle seg de senere år. Den av NTF vedtatte innføring av obligatorisk etterutdanning vil selvsagt også øke

etterspørselen av kurs arrangert av både NTF og private aktører (Dentaldepot og andre). Kursavgifter ute av kontroll gagnar hverken NTF, eller foreningens medlemmer.

Hva med etiske normer og regler for foredragsholdere? For å unngå økonomisk samrøre mellom produsent, importør og foredragsholder vil jeg henstille NTF om å ta denne problemstilling på alvor. Hva med å opprette et register i NTFs regi der foredragsholdere plikter å opplyse om sine økonomiske og andre avtalemessige bindinger til produsenter og importører av dentale instrumenter og forbruksmateriell som omtales i foredragene? Foredragsholdere bør i det minste pålegges å opplyse om dette innledningsvis i sine foredrag.

Som medlem i NTF bør man kunne forvente, med stor grad av sikkerhet at det odontologiske innhold og budskap på kurs i regi av vår forening blir formidlet utelukkende på et nøytralt og uavhengig faglig odontologisk vitenskapelig nivå.»

Innlegget var signert Kjell Erik Skjelbred Nilsen.

Samme utgave av Tidende inneholdt tre tilsvær/imøtegeåelser/kommentarer, fra den omtalte foredragsholderen, fra den lokale foreningen i Bergen og fra tannlegeforeningen sentralt. Innleggene er vedlagt.

Samme utgaves lederartikkel, signert av bladets redaktør, hadde tittelen «**Ut med laug**et». Artikkelen tema var debattklimaet i bladet og bladets praksis på dette området. Lederartikkelen er generell i formen, uten henvisning til innlegget om kursavgifter og etikk og de tre kommentarene. Lederartikkelen hadde slik innledning:

«Tidende mottar mange leserinnlegg. Flere må avvises. Innlegg der noen blir hengt ut eller utsatt for grove fornærmelser blir eksempelvis ikke publisert. Av og til kommer det leserinnlegg til Tidende som omtaler enkeltpersoners virksomhet for å belyse en større problemstilling. Her er vi varsomme. Og vi skal samtidig ikke hindre debatt om viktige temaer.

At et leserinnlegg kan oppleves som ubehagelig for den som blir omtalt er helt forståelig. Og det er en naturlig første reaksjon å ville stoppe innlegget fra å bli publisert. Av og til får vi henvendelser fra dem det gjelder, andre ganger kommer henvendelsene fra venner og kolleger av den omtalte.

Og slik avslutning:

«Gjennom debatten vil det som oftest tydelig skinne igjennom hvem som har en god sak og hvem som ikke har gode argumenter eller tar feil, og på hvilke punkter.

Det er en grunn til at debatt oppstår. Det handler som regel om et engasjement for en sak, der den som starter debatten har vel så edle hensikter som den som vil stoppe den. Hvis hensikten med et debattinnlegg er å ville ta noen, vil det skinne tydelig igjennom, det også. Alt synes, når det kommer på trykk.

Engasjement er en god ting. Debatt likeså. Vi ønsker lesere som vil debattere det de anser som viktige saker velkommen. Ut med laug

Kjør debatt.»

KLAGEN:

Klageren har bistått den omtalte tannlegen og klager med skriftlig samtykke fra ham. Klagen i sin helhet:

«Innslaget (innlegget gjengitt over; sekr. anm.) er et personangrep med sterke beskyldninger mot tannlege Gilberto Debelian, basert på feil tolkning av omsetningstall fra Debelians firma "Endo-Inn". Påstanden er at Debelian tjener grovt på kursvirksomhet rettet mot norske tannleger, sannheten er at kun en liten del av omsetningen kommer fra slik kursvirksomhet. Redaktør Ellen Beate Dyvi sendte innlegget til Debelian for kommentar og undertegnede fikk lese det for å bistå Debelian med tilsvaret. Ettersom det hele var basert på feil antagelser tok jeg kontakt med redaktør Dyvi for å forsøke å bidra til å rette denne åpenbare feilen. Dyvi avviste dette kategorisk og viste til «Vær-varsom-plakaten». Jeg viste til samme plakat, men hun sto på sitt og trykket innlegget. Men ikke bare dét, hun vier hele lederartikkelen til å belære og rakke ned på meg og andre som har forsøkt å hindre at feilaktige opplysninger blir brukt til å sverte en kollega.

Etter mitt skjønn bryter hun med angjeldende punkter i Vær Varsom-plakaten og mest graverende ved aktivt å ta del med det jeg forstår som "redaksjonell, polemisk replikk", riktignok ikke i innlegget, men i hele lederartikkelen.»

Klageren mener det foreligger brudd på punktene 4.7, identifisering, 4.13, retting og eventuell beklagelse av feilaktige opplysninger og punkt 4.15 om polemisk replikk.

FORSØK PÅ MINNELIG LØSNING:

Partene har vært i kontakt med sikte på å løse saken i minnelighet, uten at dette har ført fram.

TILSVARSRUNDEN:

Tidende avviser klagen på alle punkter. Redaktøren bekrefter at det var kontakt mellom henne og klager (på vegne av Debelian) før publisering, men at hun ikke fant grunn til å etterkomme klagers anmodning om ikke å trykke det påklagede innlegget. Hun hadde sendt innlegget både til Debelian og til Den norske tannlegeforening for kommentar, i tråd med kravet til samtidig imøtegåelse, Vær Varsom-plakatens punkt 4.14. Redaktøren opplyser videre at påstanden om at Debelian «tjener grovt på kursvirksomhet» ikke forekommer i innlegget, men er klagers tolkning. Videre vises det til at regnskapstallene som oppgis i innlegget stemmer med det som er offentlig tilgjengelig.

Redaktøren kan heller ikke se at lederartikkelen i samme nummer kan forstås som en polemisk replikk til det påklagede innlegget og avviser at hun rakker ned på klageren og/eller andre.

Klageren opprettholder klagen. Han gjentar at han mener det påklagede innlegget «insinuerer at Tannlege Gilberto Debelian tjener grovt på kursvirksomhet». Han mener det er vanskelig å se innlegget som noe annet enn et personangrep rettet mot Gilberto Debelian. Videre konstaterer han at det er påfallende at bladet publiserer akkurat denne

lederartikkelen i samme nummer «der hun har blitt kontaktet med opplysninger om faktafeil, og at den som angripes i innlegget føler seg anklaget for å ha en skjult agenda». Klager har lagt ved bladets forslag til minnelig løsning, et forslag klageren mener var et forsøk på å kvele saken.

Tidende bekrefter i sitt siste tilsvarende at lederartikkelen var inspirert av klagerens henvendelse i forbindelse med leserinnlegget, og andre tilsvarende henvendelser tidligere